

Usluge IMPACT ureda
za međusektorsku suradnju i dijalog
u Brüsselsu

I. Uvod

IMPACT Ured za međusektorsku suradnju i dijalog u Brüsselsu (u daljnjem tekstu: Ured) osnovan je u listopadu 2009. godine kao rezultat suradnje između Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i Europske službe za građansku akciju (European Citizen Action Service - ECAS) te od tada djeluje kao višegodišnji projekt. Njegova je glavna uloga uspostaviti bliskije veze s institucijama Europske Unije u Brüsselsu te kroz trajne aktivnosti izgradnje kapaciteta unaprijediti vještine i stručno znanje organizacija civilnoga društva u Hrvatskoj i u regiji jugoistočne Europe.

Izgrađen je na iskustvu i stručnosti ECAS-a stečenima kroz Program informiranja, treninga i stipendija (ITS) te Nacionalne zaklade i IMPACT - Europskog centra za međusektorsku suradnju (IMPACT Centar) u razvoju održivoga civilnog društva u Hrvatskoj. Ured održava bliske veze i redovno surađuje s IMPACT Centrom u Zadru i u Zagrebu.

Osoblje Ureda čine voditelj g. Kenan Hadžimusić koji je zaposlenik ECAS-a i na pola radnog vremena radi kao viditelj IMPACT ureda u Brüsselsu i volonter Europske volonterske službe g. Goran Momčilović. Od veljače 2010. godine Ured djeluje u novim prostorijama ECAS-a u Brüsselsu smještenima na adresi Avenue de la Toison d'Or 77.

Od svog otvorenja, u bliskoj suradnji sa Nacionalnom zakladom, Ured je organizirao niz aktivnosti usmjerenih na izgradnju kapaciteta hrvatskih udruga. U rasponu od prikupljanja informacija i analize do organizacije studijskih posjeta, stažiranja, konferencija i ciljanog zagovaranja, usluge Ureda uvijek su bile usmjerene prema razvoju hrvatskih udruga i njihovoj pripremi za pomak u paradigmi do koje će doći kada Hrvatska pristupi EU-u. Te je usluge pokrenula i koordinirala Nacionalna zaklada sa svojim partnerima. Iako je znatan broj udruga aktivnih u različitim sektorima imao koristi od usluga koje nudi Ured, prednost je dana horizontalnijem pristupu kako bi se postigli najveći mogući rezultati s ograničenom količinom resursa.

Tijekom godina Ured je razvio svoje aktivnosti i prepoznat je u Brüsselsu kao relevantan dionik u području razvoja civilnoga društva u Hrvatskoj, ali i u regiji jugoistočne Europe. Dokazao je svoju vrijednost u smislu pružanja kvalitetnih usluga na korist hrvatskim udrugama te je nedavno uključen u Nacionalnu strategiju stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016.¹

U sadašnjim povoljnim okolnostima Nacionalna zaklada i Ured odlučili su otvoriti dodatne usluge Ureda zainteresiranim skupinama hrvatskih udruga. Da bi učinkovito i uspješno ostvario ovaj zadatak, Ured će uglavnom podupirati mreže organizacija kako bi postigao učinak multiplikatora i usmjerenost svog utjecaja. Mnogim hrvatskim udrugama komunikacija i suradnja s različitim dionicima u Brüsselsu nije nepoznanica, a neke od njih već su uspostavile veze sa sektorskim mrežama i krovnim organizacijama, Misijom (budućim Predstavništvom) Hrvatske u EU-u u Brüsselsu ili hrvatskim regionalnim uredima. Iz tog razloga nužno je stvoriti sinergiju među svim dionicima i različitim područjima aktivnosti, kao i utvrditi specifične usluge koje bi Ured trebao pružati.

II. Usluge koje Ured u Brüsselsu može pružiti hrvatskim organizacijama civilnoga društva

a) **Redoviti doprinosi rubrici o vijestima na mrežnoj stranici Nacionalne zaklade i izvještavanje s raznih događaja**

Ured već izrađuje nacrt članka o aktivnostima europskih i međunarodnih udruga te priprema izvješća s europskih konferencija. U narednom razdoblju prednost će se dati specifičnim europskim temama koje su od interesa za hrvatske udruge, poput javnih politika i fondova EU-a, uz informacije o aktivnostima drugih europskih udruga i događanjima. Također, Ured može odgovoriti na specifične zahtjeve hrvatskih mreža udruga u smislu izvještavanja s raznih događanja u Brüsselsu. Tema događanja morala bi biti zanimljiva velikom broju udruga u Hrvatskoj u slučaju da zahtjev dolazi od pojedinačne udruge.

b) **Jednostavna pitanja o financiranju iz EU-a, drugim izvorima financiranja ili institucijama i programima EU-a**

S obzirom da takva pitanja ne bi zahtijevala intenzivnu analizu i moglo bi se na njih odgovoriti u telefonskim razgovorom ili e-porukom uglavnom bi uključivala informiranje, upućivanje odnosno usmjeravanje sugovornika u cilju rješavanja dilema ili prepoznavanja institucija od kojih mogu dobiti cjelovite informacije.

c) **Savjet i pomoć u pronalaženju partnera za EU projekte**

Neki su korisnici već razvili mrežu partnerskih organizacija diljem EU-a koju mogu mobilizirati kada pripremaju ponude za Europsku komisiju (EK) ili druge donatore. Druge organizacije pak imaju vrlo malo iskustva u europskim projektima ili će htjeti raditi u nekom novom području aktivnosti za koje će biti potrebni novi partneri. Pronalaženje odgovarajućih partnera jedan je od najtežih i vremenski najzahtjevnijih zadataka u upravljanju projektom, a Ured bi mogao pomoći u uspostavljanju veza između organizacija sličnih interesa koje zanima zajednički rad u sklopu multilateralnih projekata, EU kampanja ili ciljanih aktivnosti zagovaranja.

d) **Izobrazbe**

Korisnici bi mogli biti zainteresirani i za organizaciju izobrazbe za svoje zaposlenike, volontere ili članove o različitim temama kao što su financiranje iz EU-a, zagovaranje, upravljanje projektima itd. Programi izobrazbe biti će usklađeni s jasno utvrđenim potrebama i zahtjevima korisnika.

Ured može odmah ponuditi neke već pripremljene programe izobrazbe s obzirom da ECAS već nekoliko godina provodi izobrazbu na temu „Prikupljanje sredstava u EU-u“ te ju je uspješno prilagodio kako bi uključivale više interaktivnih tehnika. Osmislio je i izobrazbe koje obuhvaćaju posebne linije financiranja i sektore te kombinirao izobrazbe usmjerene isključivo na financiranje s modulima posvećenima lobiranju i zagovaranju u EU-u.

e) Studijski posjeti

Ured je organizirao nekoliko studijskih posjeta na visokoj razini za Nacionalnu zakladu i hrvatske udruge u posljednje tri godine, koje su obuhvaćale različita područja aktivnosti. U tom procesu uspio je razviti bliske kontakte s relevantnim općim upravama EK-a, pododborima Europskog parlamenta, različitim odjelima Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, regionalnim predstavništvima i Vijećem EU-a. Osim toga, Ured ima brojne kontakte s briselskim mrežama i sektorskim krovnim organizacijama, što mu omogućava da brzo identificira i osigura odgovarajuće sugovornike za određeno područje aktivnosti. Studijski posjeti mogu se kombinirati i s izobrazbom te predavanjima, kao i s malim seminarima, a Ured može pružiti savjete o najboljem načinu kombiniranja tih događanja ovisno o prioritetima korisnika. Studijski posjet trebao bi uključivati najmanje pet predstavnika udruga kako bi bio opravdan. Manjim skupinama također može koristiti podrška Ureda u organizaciji sastanaka, bude li se jasno pokazala potreba za pomoći.

f) Organiziranje konferencija

Organiziranje konferencija u Brüsselsu zahtjevan je zadatak za udruge sa sjedištem u Hrvatskoj. Međutim, ova vrsta događanja često je jedan od glavnih neposrednih rezultata projekata koje vode udruge, a koristi koje se mogu postići organiziranjem nekog događanja u Brüsselsu mogu biti značajni u smislu obuhvata i vidljivosti. Kako će hrvatske udruge voditi sve više EU projekata, potreba za organiziranjem događanja izvan Hrvatske, osobito u Brüsselsu, bit će sve veća. Osim toga, ponekad je skupo oslanjati se na profesionalne službe u organiziranju konferencija. Ured bi mogao ponuditi savjete o logistici, različitim lokacijama i govornicima/stručnjacima, kao i pomoći u sastavljanju programa konferencija. Međutim, ako udruge žele da Ured preuzme cjelovitu organizaciju događanja u Brüsselsu, obuhvaćajući sve vidove organizacije, tražit će se razumna naknada koja bi mogla biti nadoknađena kroz financijsku podršku Nacionalne zaklade u slučaju ispunjena specifičnih zahtjeva.

g) Otvaranje predstavništva u Brüsselsu ili korištenje prostorija Ureda za koordiniranje aktivnosti u Brüsselsu

Potreba za otvaranjem predstavništava udruga u Brüsselsu također bi mogla biti jedna od posljedica pristupanja Hrvatske EU-u. Mnoge utjecajne nacionalne mreže ili organizacije civilnoga društva u državama članicama EU-a otvorile su urede u Brüsselsu da bi mogle izravnije utjecati na donošenje odluka i politika u EU-u koje utječu na njihov rad. Ured može pružiti savjete o modalitetima povezanim s otvaranjem ureda u Brüsselsu, počevši od registriranja organizacije kod belgijskih nadležnih tijela, pomoći u izradi nacrtu statuta ili pronalaženja odgovarajućeg uredskog prostora. Međutim, budući da je ta opcija povezana i sa visokim financijskim izdacima te da se većina hrvatskih udruga neće odlučiti za otvaranje predstavništva u Brüsselsu, Ured bi mogao ponuditi svoju pomoć i resurse udrugama koje žele organizirati aktivnosti u Brüsselsu, pokrenuti kampanje ili sudjelovati u aktivnostima zagovaranja.

h) Volontiranje u Uredu

Ured je već uspješno vodio programe volontiranja i prakse koji su uključivali studente s poslijediplomskih studija i predstavnike hrvatskih udruga te je primao i podršku volontera Europske volonterske službe u obavljanju svakodnevnih zadataka. Trenutačno vodi projekt EVS-a koji uključuje g. Gorana Momčilovića iz Hrvatske, koji je nedavno diplomirao na Sveučilištu u Zagrebu. Ured namjerava nastaviti uključivati hrvatske volontere kroz program EVS-a, ali i kroz druge programe volontiranja ili stažiranja kroz prijedloge koji dolaze iz hrvatskih udruga. Oni koji žele poslati svoje osoblje u Ured na određeno vrijeme mogu se obratiti Nacionalnoj zakladi i Uredu

kako bi se točno odredili modaliteti suradnje. Od volontera bi se tražilo da pomažu u osnovnim aktivnostima Ureda, uz rad na specifičnim zadacima povezanim s prioritetima organizacije iz koje dolaze. Na taj bi način volontiranje u Uredu bilo obostrano korisno, pružajući volonterima nove vještine na kraju prakse, Uredu vrlo potrebnu pomoć u vođenju svojih aktivnosti te organizacijama koje su ih poslale izravnog predstavnika(-cu) u Brusselsu.

i) Korištenje uredskog prostora

Ured može ustupiti i svoj uredski prostor na kraće razdoblje korisnicima koji dolaze raditi u Brussels. Može im ponuditi cjelokupnu standardnu uredsku opremu, uključujući osobno računalo, bežičnu vezu i zasebni stol. Razvoj fizičke komponente Kuće europskih građana (European Citizens' House) (vidjeti točku m) omogućit će Uredu da ponudi puno strukturiraniju uslugu hot-deskinga i poveća broj ljudi koji mogu istovremeno raditi u uredu.

j) Korištenje smještajnih mogućnosti

Ured kroz projekt s Nacionalnom zakladom iznajmljuje namještenu garsonijeru za potrebe smještaja volontera i predstavnika hrvatskih udruga tijekom boravka u Brusselsu s obzirom da se ta smještajna mogućnost pokazala daleko ekonomičnija od smještaja u hotelima/hotelima u Brusselsu. Garsonijera se koristila za smještaj nekoliko stažista iz hrvatskih udruga koji su boravili u Brusselsu tijekom 2011. i 2012. godine, a trenutačno je koristi EVS-ov volonter iz Hrvatske. Kad garsonijera bude raspoloživa, Ured bi je mogao staviti na raspolaganje hrvatskim predstavnicima koji dolaze raditi u Brussels ili kada stažiraju u Uredu.

Organizacije zainteresirane za unajmljivanje drugih stanova u Brusselsu na kraća razdoblja također se mogu obratiti Uredu za savjet o odgovarajućim agencijama za iznajmljivanje nekretnina.

k) Zagovaranje i kampanje

Iako je obično uloga briselskih tematskih mreža da vode aktivnosti zagovaranja u EU-u ili savjetuju svoje članove o različitim strategijama svojstvenim lobiranju u Brusselsu u njihovom specifičnom području aktivnosti, Ured bi mogao pružiti savjete i podršku u nekim aktivnostima zagovaranja i vođenja kampanja hrvatskih udruga. Ured bi mogao poduprijeti inicijative koje su povezane s horizontalnijim pitanjima, koja su međusektorske po prirodi i zanimljive za većinu hrvatskih i/ili europskih organizacija civilnoga društva i drugih dionika. Primjerice, Ured bi mogao pružiti savjete o mehanizmima konzultacija koji su na raspolaganju udrugama u Brusselsu, o procesu donošenja odluka u EU-u (koje je u nekim područjima politike prilično teško razlučiti), o različitim kanalima dostupnim udrugama kako bi iznijele svoje zabrinutosti ili pružiti pomoć s pokretanjem europske građanske inicijative (European Citizens' Initiative - ECI).

l) Moguće sinergije između ECAS-a i IMPACT ureda u Brusselsu

Budući da voditelj IMPACT ureda u Brusselsu, g. Kenan Hadžimusić, radi i kao voditelj projekata za ECAS, postoji niz aktivnosti koje bi se mogle ponuditi kao rezultat sinergija povezanih s tom dvojnou funkcijom. Osim toga, IMPACT ured u Brusselsu smješten je u uredu ECAS-a. Stoga bi se usluge koje se nude ECAS-ovim članovima lako mogle proširiti ili prilagoditi potrebama hrvatskih udruga. One uključuju Vodič kroz europske fondove za neprofitni sektor, koji se ažurira svake godine od 1992., kao i mjesečni bilten koji pokriva događaje u EU-u, ključne razvoje politika i prilike za financiranje. Ti su proizvodi prilagođeni i prevedeni na hrvatski u sklopu prijašnjih projekata i ad-hoc partnerstava. Ako hrvatska organizacije civilnoga društva iskažu potrebu za prilagođavanjem tih proizvoda, bilo bi moguće redovno ih prilagođavati i distribuirati u Hrvatskoj.

Osim toga, ECAS radi na ambicioznom projektu stvaranja Kuće europskih građana (European Citizens' House - ECH)² u srcu Brüsselsa, otvorenog organizacijama sličnih interesa diljem EU-a. Cilj ovog projekta je stvoriti prostor za građane i udruge iz EU-a za organiziranje događanja, lobiranje, zagovaranje svojih prava i stvaranje partnerstava s drugim organizacijama i pojedincima. Kuća postoji virtualno na istoimenoj platformi, u obliku internetske stranice³, te kao fizički prostor kojeg tek treba urediti i pustiti u funkciju. Nacionalna je zaklada preko Ureda u Brüsselsu partner u tom projektu i integrirat će se u budući fizički prostor. Opipljive koristi izvedene iz ovog partnerstva bile bi prednost za hrvatske građane i udruge koje nastoje braniti njihova prava europskih građana, u pokretanju europske građanske inicijative ili u pronalaženju odgovarajućeg prostora za organiziranje događanja, kampanja i širenje informacija o njihovim aktivnostima.

III. Načini korištenja usluga

Sve aktivnosti Ureda provode se u suradnji sa Nacionalnom zakladom i korisnicima usluge. Zahtjeve za uslugama i upite treba slati na jednu adresu e-pošte: infobrussels@impact-center.eu kojoj istovremeno pristupaju i njome rukuju predstavnici Nacionalne zaklade i Ureda. Važno je da zainteresirane organizacije, prvenstveno mreže organizacija, dovoljno rano upute zahtjeve za korištenjem različitih usluga Ureda kako bi se na njih pravovremeno i profesionalno moglo odgovoriti.

Misija Ureda je pružiti kvalitetne usluge hrvatskim organizacijama civilnoga društva i organizacijama iz zemalja jugoistočne Europe. Da bi to mogao učinkovito činiti, Ured mora biti u stanju primjereno odgovoriti najvećem broju organizacija. Iz tog razloga prioritet će se dati zahtjevima koje upućuju skupine udruga, poput centara znanja, registriranih mreža, saveza udruga i koordinirajućih organizacija, kako bi se postigao učinak multiplikatora uz ograničene resurse.

IV. Završne napomene

Predložene usluge proistječu iz sadašnjeg rada Ureda, dosadašnjih rezultata i stečenih iskustava. Postojanje i drugih usluge koje bi Ured mogao obavljati ostavlja predstavljeni pregled otvorenim za dopune ako se pokaže jasna potražnja od strane hrvatskih udruga i drugih organizacija civilnoga društva ili organizacija u regiji.

Rad Ureda trebao bi biti oblikovan prema potrebama njegovih korisnika. Iz tog razloga Ured će uspostaviti odgovarajuće alate da bi mjerio kvalitetu svojih usluga i dobio povratne informacije od korisnika u cilju daljnjih poboljšanja. Dugoročno gledajući Ured bi trebao stremiti stvaranju primjernog predstavništva organizacija civilnoga društva Republike Hrvatske kao države članice EU-a (samostalno ili u okviru Kuće europskih građana), neprestano unapređujući svoje usluge i olakšavajući ostvarivanje utjecaja hrvatskoga civilnog društva u Brüsselsu kao sjedištu Europske Unije.

2 Najnovije izvješće o ECH-u može se pronaći na: http://www.citizenhouse.eu/images/stories/ECH_docs/ECH_briefing_paper.pdf
3 <http://www.citizenhouse.eu/index.php>